

Априлилили!

КАД НА ДРВЕТУ РОДЕ ШПАГЕТЕ

Први април, дан шале, нигде није званичан празник, али се годинама обележава широм света. Мноштво се лепо насмеје али неки и озбиљно побесне. Овде наводимо неколико примера...

Једна од најпознатијих прича о пореклу овог празника потиче још из средњовековне Европе. Тада се Нова година славила од 25. марта до 1. априла. После реформе календара и утврђивања 1. јануара као почетка године, било је још оних који су славили стару Нову годину. Како то нису радили из протеста него због тога што нису имали појма да се догодила промена, називани су „априлским будалама”. Исмевали су их они који су прихватили нови календар, а често им слали и лажне новогодишње честитке. И тако је све почело.

Обичај збијања шала у Шкотској првобитно се називао „лов на кукавицу”, а кукавица је била она особа која наседне на шалу, док се у Француској насамарени називао „априлском рибом”. У Енглеској је овај дан познат као „дан свих будала”. Занимљива је и тврдња Марка Твена да је први април дан који би требало да нас подсећа на то шта смо стварно остала 364 дана у години, оној која није преступна.

Шале које једни са другима збијамо 1. априла памтимо неко време и, на крају, најчешће заборављамо, али су неке првоаприлске ујдурме дословно ушле у историју. Није се то догодило само због њихове јединствености него због броја људи који је насео на ту шалу.

Једна од најпознатијих, која се и дан-данас често препричава, јесте Би-Би-Сијева чувена „берба шпагета” из 1957. године. Тада је у емисији вести „Панорама” објављен извештај о чудесној берби шпагета у Швајцарској, са све видео-прилогом пољопривредника који метре и метре ове тестенине скидају са дрвећа. Не само да су многи поверовали у ово чудо невиђено, него је много гледалаца звало Би-Би-Си распитујући се како да дође до саднице и како се узгаја „шпагети-дрво”. Новинари склони шали сваком од радозналих гледалаца дали су и сасвим озбиљан одговор: „Изданак шпагета ставите у конзерву соса од парадајза и надајте се најбољем!”

Британски медијски див није познат само по овој шали. Првог априла 1976. астроном Патрик Мур је у разговору за радио Би-Би-Сија рекао како ће тачно у 9 часова и 47 минута тог дана доћи до јединственог положаја Плутона и Јупитера, што ће довести до поремећаја гравитације. Слушаоцима је поручио да у том тренутку мало поскоче у месту, јер ће доживети невероватан осећај лебдења у ваздуху. Би-Би-Си је тог дана примио стотине позива слушалаца који су скакали тврдећи да су заиста остали у ваздуху дуже него иначе. Новинари су се нашалили и 1980. године када су најавили да ће чувени лондонски сат Биг Бен постати дигитални, како би ишао укорак са модерним временом. Слушаоци су побеснели, а телефон у редакцији се усијао од гомиле позива.

На шведској телевизији првог априла 1962. појавио се „експерт за технику” Ђел Стенсон. Говорећи о преламању светлости и користећи високотехнолошке изразе, објаснио је гледаоцима да њихов црно-бели

телевизор (тада је боја још била будућност) може да емитује програм у боји уколико преко њега навуку најлон чарапу. Још је додао да је важна и удаљеност гледаоца од ТВ-уређаја и да ће можда морати да главу полако померају напред-назад да би утисак био потпун. Емитовање у боји почело је тек четири године касније. Наравно, без помоћи најлон-чарапа.

Занимљиву шалу својевремено је приредио и један научни часопис из америчке савезне државе Алабама. Објавио је да је донета одлука да се математичка константа (пи) која приближно износи 3,14, промени у „више библијски” број три. Као и у осталим случајевима, многи су протестовали и звали да питају за објашњење.

Вест која је изазвала опште одушевљење била је објава челника ланца ресторана брзе хране „Бургер кинг”. Наиме, тада је у новинама – 1. априла, разуме се – објављено да су направили посебан хамбургер за леворуке људе с истим састојцима као и досад, само што су у овом случају зачини окренути за 180 степени. Речено је да ће овом променом тежина obroка бити пребачена на леву страну, што ће спречити испадање садржаја земичке док се налази у левој руци. Леворуки људи били су веома узбуђени због ове новине, али су и дешњаци тражили да се и за њих направи посебно обликован хамбургер.

Холандска национална телевизија се једног првоаприлског јутра нашалила тако што је објавила вест да се срушио чувени криви торањ у Пизи, а једне јорданске новине су становнике града Цахра натерале на бег објавивши да се у близини спустио летећи тањир са ванземаљцима високим три метра. Познати сајт „Јутјуб” је првог априла 2003. године поједине видео-снимке поставио наопако уз упутство корисницима да мониторе окрену наглавачке, водећи рачуна да то не омета коришћење рачунарског миша.

Ипак, неки су у својим шалама претерали. Тако је једна радио-станица из Тенесија објавила како ће чувени репер Еминем одржати бесплатан концерт на паркингу локалног тржног центра. С обзиром на то да је дошао огроман број људи, морала је да интервенише и полиција. Када су обожаваоци познатог певача схватили да су преварени, кренули су у напад на радио-станицу. Водитељи који су објавили вест осуђени су због ремећења јавног реда и мира.

ШЕКИ У „ПАРТИЗАНУ”

Првоаприлска шала која се често препричава је и она коју је приредио некадашњи дневни лист „Експрес Политика” 1964. године. Тада је на насловној страни објављена вест да чувени фудбалер Драгослав Шекуларац из „Црвене звезде” прелази у „Партизан”, што је у то време било невероватно. Ко је од запањених читалаца стигао до последње стране новина, која је припадала спортској рубрици, угледао је и огроман наслов „Априлилили!” ■